

Українська душа в уявленнях студентів НТУУ «КПІ»

Не вдаючись до теоретико-методологічного аналізу поняття «душа» в ідеалістичній і матеріалістичній філософії та психології, зазначимо, що у нашому дослідженні ми розуміємо поняття «українська душа» як інтегральне утворення, що увібрало в себе типові риси характеру української нації.

Вивчаючи психологію, ми замислюємося над особливостями свого характеру і, відповідно, над тим, чи здатні ми, будучи наділені специфічними українськими рисами, виявляти волю і наполегливість, мудрість і сміливість, дружелюбність і незалежність у подоланні конфліктів, якими, на жаль, ще багатий навколишній світ.

Проведене дослідження дозволило з'ясувати, якою є «українська душа» в уявленнях студентів нашого університету. У дослідженні взяли участь 95 студентів 2-го курсу приладобудівного та інженерно-хімічного факультетів, які вивчають дисципліну «Психологія», серед них юнаків було 78 %, дівчат – 22 %. В процесі вивчення цього предмету їм було запропоновано висловити в короткому есе свої думки щодо їхніх уявлень про «українську душу». На нашу думку, залучену для проведення дослідження вибірку респондентів можна вважати досить репрезентативною з декількох причин:

а) НТУУ «КПІ» є найбільшим в Україні технічним університетом, у якому навчаються студенти з усіх регіонів України;

б) сучасні студенти 2-го курсу народилися в незалежній Україні, в переважній більшості ходили в українські школи, знають і шанують українські звичаї й традиції, отже мають необхідне підґрунтя для того, щоб охарактеризувати особливості «української душі»;

в) респонденти на момент проведення дослідження вже були обізнані з історичними етапами тлумачення поняття «душа» в психології.

Контент-аналіз текстів есе дозволив об'єднати виділені студентами особливості української душі в 4 основні групи.

Перша група об'єднала особливості української душі, пов'язані із любов'ю студентів до України, гордістю за те, що вони українці (23,6 % виборів). Це такі риси, як патріотизм, вірність Україні, вболівання за неї. Приклади типових відповідей: «Українська душа – це здатність бути вірним усім серцем своєму народу, нації»; «Українська душа – це народ, який вірить у свою Батьківщину»; «Українська душа – це відчуття себе українцем у будь-якій іншій країні».

До *другої групи* були включені особливості української душі, пов'язані із прагненням українців до свободи, незалежності та із здатністю їх відстоювати (19,1 % виборів). Це такі риси, як сміливість, непокірність, самопожертвування. Приклади типових відповідей: «Українська душа притаманна людині, яка готова захищати свою землю і боротися за свободу своєї країни»; «Історичним образом української душі є козак вільний, хоробрий, справедливий».

Третю групу утворили особливості української душі, що тісно переплетені із прагненням українців до миру і злагоди (24,5 % виборів). Це такі риси, як щедрість, відкритість, доброта, люб'язність, доброзичливість. Прикладом типової відповіді може бути наступна: «Українська душа – це щирість, привітність, готовність у будь-який час прийти на допомогу».

До *четвертої групи* увійшли особливості української душі, пов'язані із шанобливим ставленням українців до своєї історії й культури (32,7 % виборів). Це звички, традиції, якими живе народ. Прикладами типових відповідей є наступні: «Українська душа – це гостинність, веселість, любов до великих компаній і свят. Готуємо смачний борщ, вареники»; «Українська душа – це українська пісня, мелодійна як колискова».

Таким чином, в уявленнях наших студентів, українська душа поряд із щирістю, привітністю, любов'ю до пісень, борщу та вареників, інтегрує в собі такі важливі риси як патріотизм, сильна воля, прагнення до досягнення мети,

непокірність, сміливість, які мають допомогти українцям через подолання внутрішніх і зовнішніх конфліктів привести свою країну до процвітання.

Dni nauki FSP 2015